

Folkhälsomyndigheten

VACCINATION MOT INFLUENZA OCH COVID-19, OKTOBER 2023, NORDSAMISKA

Boahkuheapmi influeansa ja covid-19 vuoste

Álbmotdearvvašvuodaeiseváldi ávžžuha visot olbmuid geat leat badjel 65 jagi ja boarrásit ja olbmuid eará riskajoavkkuin boahkuhit iežas.

Boahkuheapmi lea nuvttá

Álbmotdearvvašvuodaeiseváldi dieđiha čuovvovaččat:

- Olbmot riskajoavkkus vuoruhuvvojit influeansa ja covid-19 boahkuheamis. Boahkuheapmi lea nuvttá riskajoavkku olbmuide olles riikkas.
- Manná bures aktanaga boahkuhit áigodatinflueanssa ja covid-19 vuoste
- Jáhkkinimis leavvá sihke influeansa ja covid-19 dálvet. Boahkuheapmi lea buoremus vuohki suddjet sin geain lea bahá várra skihppát bahuin.
- Boahkku ii suddje čuođi proseantta, muhto dat geahpida infekšuvnna jus skihppát vaikko leat ge boahkuvvon.

Riskajoavkkut vuoruhuvvojit

Ávžžuhit čuovvovaš joavkkuid boahkuhit influeanssa ja covid-19 vuostá ja vuoruhuvvojit (vealakeahttá ortnet ráiddus) boahkuheamis:

- Olbmot geat leat 65 jagi ja boarrásit.
- Áhpeheamit maŋŋil áhpehisvuodavahku 12.
- Rávesolbmot badjel 18 jagi geain leat buozalmasvuodát, diagnosat dahje dilit nugo:
 - Kronalaš váibmo- ja varrasuotnadávda dasa lassin stroke. Covid-19:ái maddái hypertoniija.
 - Kronalaš geahpesdávda, nugo KOL ja váttes ja stáđismeahtun ástmá.
 - Eará diagnosat dahje dilit mat dagahit hearkkes geahpesfunkšuvnna dahje heajut gosahan fámu. (ovdamearkka dihte badjelmearálaš buoidivuohta, neurodeahkkedávddat dahje leat máŋga doaibmahehttehusa.)
 - Kronalaš vuoivvas- dahje monimušváili.
 - Diabetes mellitus 1 ja 2 šládja.
 - Dávddat ja divššut mat dagahit diliid mas dávddaid vuostálastinnákca garrasit hearaku, dasa lassin Down syndroma.

Eará joavkkut mat erenomážit vuhtiiváldojuvvojit covid-19 boahkuheamis, lassín meroštallojuvvon riskajoavkkuide, leat olbmot geat dárbbášit veahki eallima árgabeaivvi doaimmaide ruovttodivššus dahje sullasaš veahki, dasa lassín olbmot geain lea mearkkašahtti heajut dearvvasvuohta go dat mat leat namahuvvon dás bajábealde.

Eará ákkat sáhttet leat psykiátralaš dávda dahje demeanssa, ja maiddáí vahátlaš alkoholageavaheapmi ja gárrenmirkkogeavaheapmi.

Ávžžuhit čuovvovaš joavkkuid boahkuhit influeanssa vuostte:

- Mánát 6 mánnosažžan gitta 17 jahkásažžii geain leat buozalmasvuodát, diagnosat ja dilit mat namuhuvvojit bajábealde rávesolbmuid listtus.
- Dáluveahka, sihke mánát ja rávesolbmot, olbmuide geas leat hirbmat hearkkes dávddaid vuosttildannákca.
- Dikšun ja fuolahus bargit geat barget lahka pasieanttaid ja geavaheaddjiid geat bahuin sáhttet skihppát influeanssain, ovdamearkka dihte boarrásiid erenomáš orohagain (SÄBO) dahje ruovttoveahkis.

Doavttir divššus sáhttá individuálalaččat árvvoštalat jus lea dárbu boahkuhit.